

25 Ιαν 2019

Ο ΔΙΧΑΣΜΟΣ

Ο ΔΙΧΑΣΜΟΣ

ΦΙΛΟΜΗΛΑ ΛΑΠΑΤΑ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Σελ. 377, Οκτώβριος 2018

Το δεύτερο μέρος της τριλογίας «Οι Κόρες Της Ελλάδας» με τίτλο «Ο Διχασμός», κυκλοφόρησε πριν από λίγους μήνες. Αν και το μυθιστόρημα αυτό αποτελεί μέρος μιας τριλογίας, διαβάζεται και αυτοτελώς. Απλώς όποιος έχει διαβάσει το πρώτο μέρος, θα αντιληφθεί καλύτερα τις ιδιαιτερότητες του χαρακτήρα κάποιων προσώπων που είτε πρωταγωνιστούν, είτε συμμετέχουν και σε αυτό το δεύτερο μέρος.

Η Λέγκω Βαρβαρέσου (πρώην Ασλάνογλου και νυν Δούκα), μετά την επιστροφή της από την Κωνσταντινούπολη, με τη συμπεριφορά της και τους χειρισμούς της, καθιερώνεται ως οικοδέσποινα μιας από τις πιο σημαντικές οικογένειες της μετεπαναστατικής αθηναϊκής κοινωνίας. Σε πείσμα του αμείλικτου κοινωνικού περίγυρου, παντρεύτηκε το νεανικό της έρωτα Ροβέρτο Δούκα. **«Ήταν καημός παλιός η Λέγκω, η αρραβωνιαστικιά της νιότης του. Καημός αγάπης και προδοσίας. Δικιάς της. Γι' αυτό πόναγε περισσότερο. Ήταν και παράπονο μαζί. Την αγαπούσε πικραμένα. [...] Χρειάστηκε να γίνουν υπερβάσεις εκατέρωθεν για να ξανασμίξουν εκείνοι οι δύο. Κι ας σχολίαζε ο περίγυρος εκείνο την ηλικιωμένο έρωτα που είχε έρθει σχετικά αργά στη ζωή τους. Κι ας φλυαρούσαν με μοχθηρία οι Αθηναίοι για το παρελθόν».**

Με τον σύζυγό της, έναν από τους πρώτους γιατρούς-επιστήμονες της πόλης, έκτισαν μια μεγαλοπρεπή, αρχοντική κατοικία, ακριβώς απέναντι από τα ανάκτορα. Απέκτησαν μια κόρη, την Ελισάβετ. Αλλά η Λέγκω αποφάσισε να υιοθετήσει κι ένα κοριτσάκι που γεννήθηκε τις ίδιες μέρες με την Ελισάβετ και που κάποια γυναίκα εγκατέλειψε στα σκαλοπάτια του σπιτιού τους. Και είχε πολύ σοβαρούς λόγους να το κάνει. **«Το δικό της παιδί δεν θα ζούσε στην αθλιότητα των φτωχών συνοικιών της Πλάκας. Θα μεγάλωνε σε μέγαρο με μαρμάρινα δάπεδα, πολυελαίους, πίνακες και γαλλικά έπιπλα. Αναμφίβολα το παιδί της**

ανήκε αλλού. Που ακριβώς, δεν ήταν βέβαια. Για ένα πράγμα μόνο ήταν απόλυτα σίγουρη, ότι τη δική της κόρη, ήθελε να τη μεγαλώσουν χέρια απαλά, δίχως ρυτίδες και σκασίματα από βρόμικα νερά και πατσαβούρες, χέρια ευγενικά με λιμαρισμένα νύχια και δαχτυλίδια με μονόγραμμα».

Όμως οι κόρες της και ο γιός της από τον πρώτο της γάμο, όταν μεγάλωσαν, δημιούργησαν με τη συμπεριφορά τους προβλήματα και χρειάστηκε η συνδρομή ορισμένων έμπιστων κι εκέμυθων προσώπων-φίλων της οικογένειας, για να αποφευχθεί το σκάνδαλο. Πρόσωπα που εκτός από την πολύτιμη έμπρακτη βοήθεια, δίνουν και σοφές συμβουλές. *«Ορισμένα παθήματα της ζωής δεν έχουν εξήγηση, δεν έχουν «γιατί». Πολλά απ' όσα προγραμματίζουμε ανατρέπονται και δοκιμάζονται απ' την πραγματικότητα. Παρ' το απόφαση, λέγκω, ένας αγώνας αντοχής είναι η ζωή και μη χάνεις το χρόνο σου, την υπομονή και το σθένος σου. Δέξου τα γεγονότα που δεν είσαι σε θέση να ελέγξεις, όπως σου έρχονται, και μην αποθαρρύνεσαι γιατί η ζωή συναγωνίζεται σε υπερβολή τους χειρότερους φόβους μας και καταλήγει να τους δικαιώνει».*

Το μυθιστόρημα καλύπτει την περίοδο 1840-1875. Εκτός από τις περιπέτειες της οικογένειας Δούκα, περιγράφεται με εξαιρετικό τρόπο και η περιρρέουσα πολιτική ατμόσφαιρα και κυρίως η κοινωνική ζωή. Οι Έλληνες όπως πάντα, όπως συμβαίνει ακόμη και σήμερα, βρίσκουν λόγους για να διχάζονται. Από εντελώς αστείου (όπως π.χ. για το αν τα... αποχωρητήρια των ανακτόρων θα έπρεπε να βρίσκονται εντός του κτιρίου ή στους κήπους, ζήτημα για το οποίο ασκήθηκε σφοδρή κριτική κι έγιναν μέχρι και... διαδηλώσεις!), μέχρι πολύ σοβαρούς (όπως π.χ. η μορφή του πολιτεύματος). Ιδιαίτερα απολαυστικές είναι οι περιγραφές του αθηναϊκού τοπίου και της πόλης της εποχής, που περιορίζεται στις υπώρειες της Ακρόπολης και στην περιοχή που καταλαμβάνει σήμερα η Βουλή και η πλατεία Συντάγματος (χαρακτηριστικά να αναφέρω ότι το Κολωνάκι του τότε, ήταν γεμάτο μαντριά!), των χαρακτηριστικών τύπων που κυκλοφορούσαν στους δρόμους, είτε προέρχονταν από τις λαϊκές τάξεις, είτε από την «αριστοκρατία» που μόλις έχει αρχίσει να δομείται από οικογένειες με οικονομική επιφάνεια. Για να αποδώσει με τον πιστότερο τρόπο τα όσα περιγράφει η συγγραφέας, εντρύφησε σε βιβλιογραφία (μέρος της οποίας παρατίθεται στο τέλος του βιβλίου) και σε αρχεία, πραγματοποιώντας πολύχρονη πρωτογενή έρευνα. Φυσικά όλα αυτά, γραμμένα με τον μοναδικά γοητευτικό τρόπο γραφής της Φ. Λαπατά, που μετουσίωσε ένα βιβλίο που βρίθει ιστορικών στοιχείων, σε λογοτεχνία υψηλού επιπέδου, κάνοντας το «Διχασμό» ένα απολαυστικό ανάγνωσμα, που θα χαρούν τόσο οι φιλόστορες αναγνώστες, όσο και οι λάτρεις της λογοτεχνίας.